

30/06/2024

077-5006206

052-6885006

התעללות בקטינים וחסרי ישע - סוגים ועונשים

התעללות בקטינים וחסרי ישע היא עבירה חמורה על החוק, ולמרות שמדובר בנושא שאינו נתון לויכוח, ושהיינו מצפים שיהיה ברור לכל אדם, ריבוי מקרי ההתעללות בקטינים וחסרי ישע שנחשפו בחודשים האחרונים מצביע על צורך בדיון מעמיק בסוגיה. מקרים כדוגמת פרשת כרמל מעודה ואחרים הם תופעות פסולות, שחברה מתוקנת אינה יכולה להרשות את קיומן. כדי למגר תופעות אלו, המחוקק בישראל ראה לנכון להחמיר עם העבריינים וקבע את חוק התעללות בקטינים וחסרי ישע. לפניכם תזכורת ומידע לגבי חוק ההגנה על קטינים וחסרי ישע.

הגנת החוק על קטינים וחסרי ישע

המחוקק ראה לנכון להקדיש פרק שלם בספר העונשין להגנה על קטינים וחסרי ישע, סימן ו' לחוק העונשין מוקדש לחוקים הנוגעים לעבירות המבוצעות כלפי קטינים ונכים, סימן ו' 1 מוקדש לפגיעה בקטינים וחסרי ישע, וסימן ו' 2 מוקדש לפגיעה בזקנים. מדובר באוכלוסיות החלשות ביותר, הזקוקות ביותר לסייע, טיפול והגנה, ולכן חשופות ביותר לפגיעה. הגנת החוק היא קריטית עבור אוכלוסיות אלו כיוון שכשמדובר בקטינים וחסרי ישע, ברוב המקרים הקורבנות אינם יכולים להתלונן בעצמם או לדווח על ההתעללות. כדי למנוע מקרים של התעללות ממושכת, ולסייע לחשיפת העבריינים, מטיל החוק על כל אזרח שנחשף לקיומן של עבירות אלו **חובת דיווח לרשויות**.

אחריות לשלומם של הקטין

סעיף 368א לחוק העונשין קובע מי נחשב כאחראי לשלומם של קטין וחסר ישע. ההגדרה רחבה מאוד וכוללת מספר תתי סעיפים. באופן כללי ניתן לומר כי כל מי שילד, קטין, או חסר ישע נמסר להשגחתו ומופקד בידיו, גם אם לזמן מוגבל, נחשב כאחראי לשלומם ונושא באחריות במקרה של התעללות או הזנחה. לשם הדגמה, אב או אם, הורים אומנים, סבים וסבתות, וכל מי שחסר הישע או הקטין נמסרים להשגחתו, נחשב כאחראי לשלומם של חסר הישע.

עונשים מחמירים

כדי לשמור על שלומם של חסרי הישע, העונשים הקבועים בעבירות המבוצעות כלפי חסרי ישע וקטינים חמורים מאלו המוטלים עבור אותן עבירות כשהן מבוצעות כלפי אוכלוסיות חזקות יותר. יתירה מכך, כאשר העבירות מבוצעות **על ידי מי שאחראים לשלומם של הקטינים**, העונשים כבדים אף יותר.

לדוגמה, העונש על תקיפה וגרימת חבלה של ממש הוא 3 שנות מאסר, העונש על תקיפה וגרימת חבלה של ממש לקטין וחסר ישע הוא 7 שנות מאסר, והעונש על תקיפה וגרימת חבלה של ממש לקטין וחסר ישע על ידי האחראי לשלומם הוא 9 שנות מאסר.

30/06/2024

077-5006206

052-6885006

יתירה מכך, כיוון שפגיעה בקטינים חסרי ישע היא הרת משקל מבחינה נפשית, החוק רואה גם **פגיעות נפשיות** בקטינים כעבירות של גרימת חבלה של ממש.

התעללות בקטינים וחסרי ישע - עבירה חמורה במיוחד

סעיף 368 לחוק העונשין עוסק בהתעללות בקטין וחסר ישע, הנחשבת לעבירה חמורה, והיחס המחמיר נוהג לגבי התעללות פיזית, נפשית ומינית. העונש על התעללות בקטין וחסר ישע הוא שבע שנות מאסר, ובמקרים בהם ההתעללות בוצעה על ידי מי שאחראי לשלומם יוטלו על המתעלל תשע שנות מאסר.

חובת דיווח

כאמור קיימת חובת דיווח כאשר קיים חשד להתעללות בקטינים וחסרי ישע. משמעות חובת הדיווח היא שכל אדם אשר היה מודע לחשד או לקיומה של התעללות או פגיעה בקטין וחסר ישע ולא דיווח על כך לרשויות צפוי לעונש של עד שלושה חודשי מאסר, גם אם אין לו כל קשר לעבירה. במידה ומדובר באיש מקצוע, דהיינו רופא, מטפל, פסיכולוג וכיוצא בזה, או אחראי נוסף לשלומם של הקטין, כמו סייעת נוספת בגן בו קיימת התעללות, העונש בגין עבירת אי דיווח עולה לשישה חודשי מאסר.

מצלמות במעונות

חוק התקנת מצלמות במעונות יום, אותו יזמה חברת הכנסת יפעת שאשא ביטון בעקבות ריבוי מקרי התעללות בפעוטות במעונות ובעקבות מותה של הפעוטה יסמין וינטה ז"ל, נחקק בתשע"ט - 2018, וייכנס לתוקף באופן הדרגתי מהראשון לספטמבר 2019. מטרת החוק היא מצד אחד להגן על הילדים, הפעוטות וחסרי הישע הנמצאים במעונות, ומצד שני לא לפגוע בזכותם של הילדים והצוות לפרטיות. לחוק שלושה עיקרים מנחים:

□ המצלמות המותקנות צריכות לצלם ללא קול בכל חללי המעון, למעט מקלחות ושירותים.

□ חובת יידוע - על המצלמות להיות מותקנות בצורה גלויה לעין, בעל המעון מחויב ליידע את ההורים והצוות על קיומן של המצלמות, ויש להתקין שלט בכניסה למעון, המציין כי במקום מותקנות מצלמות.

□ זכות התנגדות - בטרם התקנת המצלמות יש ליידע את כל ההורים על הכוונה להתקין, ועל זכותם להתנגד להתקנה. במידה ולפחות 70% מן ההורים מביעים התנגדות להתקנת המצלמות יש לבטל את ההתקנה.

הגנות מפני ניצול לרעה של צילומים

כדי למנוע מקרי ניצול לרעה של צילומי מצלמות במעונות, תוקנו מספר סייגים לחוק:

30/06/2024

077-5006206

052-6885006

□ הצילומים ישמרו לתקופה של 30 יום, ולאחריה ימחקו.

□ על בעל המעון מוטלת החובה לדאוג לאבטחת מידע שתמנע פריצה של גורמים עוינים למאגר הצילומים.

□ הצפייה בצילומים תהיה מותרת רק למי שברשותו צו מבית המשפט, או לגורם משטרתי לצורך חקירה.

□ המשטרה תוכל להראות להורים צילומים של ילדם רק במקרה וקיימת עדות מצולמת לפגיעה בפעוטות.

□ העונש שיוטל על מי שמעתיק צילומים, מעבירם לגורמים אחרים או עושה בהם שימוש כלשהו הוא שישה חודשי מאסר.

הגנה חוקית ומשפטית לקטינים וחסרי ישע

פגיעה בקטינים וחסרי ישע, בנוסף להיותה עבירה חמורה על החוק, היא עבירה מוסרית שהדעת אינה סובלת אותה ואשר כל חברה מתקנת שואפת לבער אותה מקרבה. חוק העונשין מגן על חסרי הישע בקביעת עונשים מחמירים למי שפוגע ומתעלל בהם, בהטלת חובת דיווח על חשד להתעללות ובהחמרה יתירה עם מי שאחראים לשלמו של חסר ישע, אך מועלים באמון שניתן להם. חוק התקנת מצלמות במעונות אשר עומד להיכנס לתוקף בימים אלו, מוסיף עוד נדבך למערך ההגנה שמספק החוק לחסרי הישע.

חשיבות איכות הייצוג המשפטי בהתמודדות עם חשד או אישום בהתעללות בקטינים וחסרי ישע

בכל מקרה בו אתם חשודים או נאשמים בהתעללות בקטינים או חסרי ישע, יש להיעזר בעו"ד פלילי מנוסה שיידע כיצד לנווט בין האפשרויות השונות שהחוק מאפשר לו. ההליך הפלילי סבוך, מורכב ומאפשר טווח פעולה רחב. כמעט כל אחד מהשלבין בהליך הפלילי יכול להוות שלב יציאה ממנו ולהיפך, מניעת יציאה ממנו. היועצות בעורך דין הינה קריטית לאורך כל שלביו של ההליך הפלילי המתנהל נגדך. עורך הדין שייצג את האינטרסים שלך יוכל עוד משלביו הראשונים של ההליך לסכל את האפשרות שתואשם או תורשע בהאשמות שווא וכן במקרים מסוימים אף להביא לביטול ההליך הפלילי שנפתח נגדך.

בכל מקרה של חשד בביצוע או מעורבות בעבירה פלילית, הצורך ביעוץ משפטי מקצועי הוא הכרחי. עורך הדין יוכל להקטין את כובד הראיות נגדך ולהביא לתוצאות המיטביות בתיק בכך שסייע לך לגבש גרסה עקבית שעשויה להיות ההבדל בין הרשעה לזיכוי.

צוות עורכי הדין שלנו, ביניהם גם יוצאי הפרקליטויות השונות ורשויות האכיפה, פועל במקצועיות ומסירות על מנת ולהגן על זכויותיך. המשרד מונה צוות אנשים מוכשר וייחודי המתורגל בחשיבה "מחוץ לקופסה" למציאת פתרונות מקוריים ופועל תמיד למען לקוחותיו ללא מורא ובנאמנות, תוך לחימה עיקשת, רציפה ובלתי מתפשרת במנגנונים השונים עד לכיבוש היעד לשביעות רצון המטופל.

30/06/2024

077-5006206

052-6885006

במידה וזומנת לחקירה במשטרה או שאתה ממתין להחלטת התביעה האם להעמידך לדין בעבירות של התעללות בקטינים וחסרי ישע, פנה ללא דיחוי להתייעצות עימנו בטלפון **052-6885006** או השאר פרטים ונשמח לסייע ולהציע לך מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית. הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדך. סודיות מלאה מובטחת.